

TIELAITOS

Turun tiepiiri

PAIKALLIS - YVAN

ABC - OPAS

TURKU 1993

SUUNNITTELUYKSIKKÖ

08 TIEL/TUR

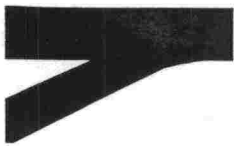
Tielaitos
Kirjasto

Doknro: 940258
Nidenro: 940373

Kansikuva Joonas Susi, 7 v.

Muu kuvitus Simo Ellilä, 26 v.

- Simo Ellilän kuvat on julkaistu aikaisemmin tielaitoksen kehittämis-
keskuksen selvitytyksessä *Ympäristövaikutusten arviointimenettely*
paikallisisissa tiehankkeissa, 10/1993, TIEL 3200137

7.3.1994 94/02/PSP/60

Jakelussa mainitut

VALMISTUNEET OPPAAT YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA
Ympäristövaikutusten arviointi; koulutuspäivä Turun tiepiirissä 27.5.1993
Paikallis-yvan ABC-opas

Viime kevään YVA-kurssin esitelmät on vihdoin saatu koottua yksiin kansiin. YVA-laki ei tullut viime vuonna voimaan. Kevään kursseilla ennustettiin voimaan tuloksi syksyä -93 tai vuodenvaihdetta. Tämän vuoden alussa hallitus käsitteli lakiehdotusta ja teki esityksen eduskunnalle lain käsittelemistä varten. Laki tulee voimaan tämän vuoden aikana.

Kurssin harjoitustyö antoi myös virikkeitä tehdä suunnittelijoita varten tiivistetty opas ympäristövaikutusten arvioinnista paikallisissa hankkeissa nimellä *Paikallis-yvan ABC-opas* (Suomen ensimmäinen ABC-opas oli myös Turusta lähtöisin).

Oppaan tavoitteena on saada ympäristöasioille ja yhteistyölle muiden osapuolien kanssa yhtä järjestelmällinen työtapana kuten liikenteellisillä ja taloudellisilla arvioinneilla on perinteisesti. Päätöksenteon perustaksi tuotetaan laadukkaita suunnitelmia, jotka pohjautuvat monipuoliseen ja kokonaisvaltaiseen harkintaan.

Viime vuonna paikallis-yva kokeiluja ei saatu käyntiin Turun tiepiirissä. Tänä vuonna suunnittelun tulostavoitteissa on käynnistää kokeiluhanke tai hankkeita.

Onnea kokeiluille!

Suunnittelupäällikkö

Matti Vehviläinen

Ympäristönhoitaja

Elina Hellstén

JAKELU

Turun tiepiiri

Tiejohtaja
Pekka Vahala
Markku Aarikka
Toivo Javanainen
Auvo Aulasvuo
Sakari Hurskainen
Esko Isomäki
Raimo Järvinen
Matti Vehviläinen
Pauli Laivo
Markus Salmi
Raimo Rintala
Pekka Liimatainen
Esko Rauhala
Antti Kärki
Ilse Franzén-Susi
Elina Hellstén

Porin suunnittelutsto, 1 kpl kiertoon

Juha Hjulgren
Risto Mäki
Jorma Seppänen
Heikki Mattila

Paimion suunnittelutsto, 1 kpl kiertoon

Pekka Saari

Mynämäen suunnittelutsto, 1 kpl kiertoon

Kari Luoto
Jouko Linkoala

Liedon suunnittelutsto, 1 kpl kiertoon

Jorma Aaltonen
Matti Mähönen
Jari Sillanpää

Huittisten suunnittelutsto, 1 kpl kiertoon

Markku Pyykkö

Kankaanpään suunnittelutsto, 1 kpl kiertoon

Veikko Siltanen

Merja Hyttinen

Kirjasto, 1 kpl

Anders Jansson, TIEL/kehittämiskeskus

TIEL/kirjasto, 2kpl

Muut tiepiirit ja maakuntakonttorit;
ympäristövaikutusten arvioinnista vastaavat

Sakari Grönlund, YS-yhdyskunta, Hki
Pirjo Oksanen, YS-yhdyskunta, Turku
Päivi Karvinen, 2 kpl
Tuomo Kantola

TURUN TIEPIIRI

PAIKALLIS-YVAN ABC-OPAS

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	YVAN SOVELTAMISEN "JUJU JA AJATUSRUNKO"	2
3	LÄHTÖTIEDOT	5
4	VAIKUTUKSET JA VAIKUTUSALUE	6
5	TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN	7
6	TAVOITTEET JA ALUSTAVAT VAIHTOEHDOT	10
7	YHTEENVETO	13
8	LISÄTIETOJA	14
9	KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ	15
Liite 1	Paikallisen hankkeen ympäristövaikutusten tarkistuslista	
Liite 2	Paikallisen hankkeen intressiryhmien tarkistuslista	
Liite 3	Esimerkki yva-menettelyn soveltamisesta Lappi-Hinnerjoki hankkeeseen (Turun tiepiirin yva-kurssin ryhmätyö 27.5.1993)	

1 JOHDANTO

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä selvitetään hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset, haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot sekä eri osapuolten kannat niihin. Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan vaikutuksia:

- luontoon
- rakennettuun ympäristöön
- ihmiseen ja
- yhteisöön

Paikallisten hankkeiden vaikutukset ovat pääosin paikallisia. Yva-menettelyn soveltaminen on näissä hankkeissa vapaaehtoista.

Yvan liittyy kiinteästi hankkeen muuhun suunnitteluun. Se ei esimerkiksi edellytä, että hankkeen ympäristöasioista tiedotetaan erikseen. Sen sijaan yvassa korostetaan yleensä hyvää tiedottamista ja yhteistyötä eri intressiryhmien kanssa sekä ympäristöasioista tiedottamista osana muuta tiedotusta. Tavoitteena on saada ympäristöasioille ja yhteistyölle muiden osapuolien kanssa järjestelmällinen työtapa ja asema kuten liikenteellisillä ja teknisillä asioilla on perinteisesti.

Tämän oppaan laatimiseen ryhdyttiin edellä mainitun lisäksi lähinnä kahdesta syystä. Ensinnä paikallisissa hankkeissa on tapahtunut ympäristövahinkoja, joista olisi välttytty yvaa soveltamalla. Toiseksi tielaitoksen yva-julkaisut on koettu pitkiksi ja osittain vaikeaselkoisiksi. Nyt yva on pyritty pelkistämään mahdollisimman yksinkertaiseksi. Opas toivottavasti auttaa suunnittelijaa soveltamaan yvaa käytännön työssään paikallisissa hankkeissa.

Periaatteiltaan opas ei eroa tielaitoksen yva-linjasta, vaikka poikkeaa lähestymistavaltaan jonkin verran tielaitoksen muista yva-julkaisuista.

Yvan soveltaminen paikallisissa hankkeissa on menettelynä mukana suunnitteluyksikön laatujärjestelmässä. Laatujärjestelmän tavoitteena on hoitaa hankkeet kerralla kuntoon; eli tuottaa päätöksenteon perustaksi laadukkaita suunnitelmia, jotka pohjautuvat monipuoliseen ja kokonaisvaltaiseen harkintaan. Yva on tässä hyvä apuväline.

Oppaan ovat laatineet MMK Päivi Karvinen ja Turun tiepiirin ympäristöhoitaja (MMM, MSc) Elina Hellstén.

Tässä oppaassa annetaan vinkkejä siitä, miten ympäristöasioita käsitellään paikallisissa tiehankkeissa. Yhtä yksinkertaistettua sääntöä, kaavaa, soveltamisesta ei ole. Jokainen hanke on erilainen, joten siinä toteutettava yvakin muovautuu hankkeen erityispiirteiden mukaan. Yksiselitteisen yva-säännön sijaan esitetäänkin lähestymistapa, "ajatusrunko" siitä, miten yva etenee ja mitä se tarkoittaa paikallisiin hankkeisiin sovellettuna.

Ympäristövaikutusten arviointi on mukana suunnitteluyksikön kehitteillä olevassa laatu-järjestelmässä. Se on mukana hankkeen tehtävänannossa ja toiminnansuunnittelussa. Toimenpideselvitys-vaiheessa ympäristöasioista kertyy karkea arvio. Toimenpideselvityksistä pyydetään nykyisin aina ao. kunnan ja niiden viranomaisten lausunnot, joiden toimialaan hankkeen tiedetään vaikuttavan. Toimenpideselvitys lähetetään aina tiedoksi lääninhallituksen ympäristöosastolle. Tämän käytännön myötä ympäristöasioiden huomioonottaminen tiensuunnittelussa on varmemmalla pohjalla. Käytännön toimintatavat selkiytyvät laatu-järjestelmän kehittyessä.

Yva, kuten kaikki suunnittelu, lähtee liikkeelle tilanteen kartoittamisesta eli lähtötiedoista. Yvan soveltamisen "jujuna" on, että

1) ympäristöä koskeviin lähtötietoihin perehdytään nykyiseen käytäntöön verrattuna aikaisemmin ja perusteellisemmin

Lähtötiedoista saadun yleiskuvan perusteella

2) mietitään mitä jatkotoimenpiteitä tarvitaan eli laaditaan työohjelma hankkeen ympäristövaikutusten selvittämiseksi¹

Sitten

3) toimitaan työohjelman mukaan

ja viimeisessä vaiheessa

4) otetaan päätöksenteossa huomioon yvan myötä esille nousseet asiat

Nämä ovat yvan soveltamisen yleispiirteiset vaiheet.

Vaan kuka vastaa kaikesta edellä mainitusta? Tiepiireissä on niin paljon paikallisia hankkeita, että piirin ympäristövastaava ei voi vastata niistä yksin. Usein ei myöskään ole mielekasta palkata erillistä ympäristökonsulttia paikalliseen hankkeeseen. Luonteva lähtökohta onkin, että paikallisten hankkeiden yva-menettelystä vastaa ensisijaisesti

¹ Yva-kielessä tätä vaihetta kutsutaan arviointiohjelman laatimiseksi. Minimitapauksissa työohjelma voi olla vaikka muistio.

hankkeen pääsuunnittelija². Kun suunnittelija kasaa hankkeen muita lähtötietoja, hän selvittää samalla hankkeen ympäristöpuolta. Piirin ympäristövastaavaa voi käyttää "konsulttina" tässä vaiheessa. Suunnittelijan työtä helpottaa kuitenkin eniten neuvonpito ympäristövastaavan kanssa silloin, kun mietitään tarvittavia jatkotoimenpiteitä eli laaditaan yvan työohjelmaa. Tässä vaiheessa kannattaa harkita neuvonpitoa myös mahdollisten muiden asiaa tuntevien kanssa. Työohjelman toteuttamisesta (koordinoinnista) vastaa jälleen ensisijaisesti pääsuunnittelija.

Jotta yvan soveltamisen kynnys pysyisi oikean kokoisena, on hyvä muistaa, että paikallisten hankkeiden ympäristövaikutukset ovat yleensä pienimuotoisia. Paikallisesti merkittäviä, selvitystä vaativia ympäristövaikutuksia voi olla vain yksi tai kaksi. Ne on kuitenkin tärkeää löytää ja ottaa huomioon ajoissa mm. seuraavista syistä:

1) Vaikka paikallisten hankkeiden vaikutukset ovat pieniä suuriin hankkeisiin verrattuna, saattaa asia näyttää paikallisesta näkökulmasta erilaiselta. Esim. kevyen liikenteen väylän rakentaminen maaseutukylään voi olla tiepiirille pieni hanke, mutta kyläläisille suuri asia, koska väylä vaikuttaa konkreettisesti heidän jokapäiväiseen elämäänsä. Tielaitoksen palvelukuvan mukaista on, että paikallisten ihmisten näkökulmaa ja mielipiteitä ei sivuuteta tai "oteta kevyesti" sillä perusteella, että hankkeen vaikutukset ovat tiepiirin näkökulmasta vähäiset.

2) Myös paikallisissa hankkeissa voidaan joutua tilanteisiin, joissa pitkälle tehtyjä suunnitelmia joudutaan muuttamaan tai pitäisi muuttaa suunnittelun loppuvaiheessa paljastuneen ympäristövaikutuksen takia. Mikäli tällaisessa tapauksessa suunnitelmaa muutetaan, se maksaa - mikäli ei muuteta, kärsii tielaitoksen palvelukuva. Yvan ajatusten soveltaminen auttaa havaitsemaan merkittävät vaikutukset ajoissa. Näin voidaan välttää viime hetken muutospainetta ja mahdollisia lisäkustannuksia, jotka saattavat olla huomattavastikin suurempia kuin esim. yvan soveltamisesta aiheutuvat kustannukset.

Kuva 1. Tiepiiri päättää suunnittelijan esityksen pohjalta ryhdytäänkö yva-menettelyyn vai ei.

² Pääsuunnittelijalla tarkoitetaan tässä tekstissä hankkeesta vastaavaa, joka voi olla ryhmä- tai hankkeenpäällikkö. Nimitykset täsmentyvät laatujärjestelmässä.

Paikallis-yvan ajatusrunko

Yvan sisältö voidaan tiivistää seuraavaan paikallis-yvan ajatusrunkoon:

1. Ympäristöä koskevat lähtötiedot

- mitä lähtötietoja tarvitaan?
- mistä ja miten lähtötietoja hankitaan?

2. Ympäristövaikutukset ja vaikutusalue

- mitä ympäristövaikutuksia hankkeella on?
- mikä on hankkeen vaikutusalue?
- mitä selvityksiä näiden perusteella tarvitaan?
- kuka ne tekee?

3. Tiedottaminen ja osallistuminen

- mitkä ovat hankkeen intressiryhmät?
- miten ryhmiin saadaan ensikontakti?
- miten yhteydenpito hoidetaan jatkossa?

4. Hankkeen tavoitteet ja alustavat vaihtoehdot

- mitkä ovat hankkeen tavoitteet?
- onko hankkeella erityisiä ympäristötavoitteita?
- mitkä ovat hankkeen alustavat vaihtoehdot?

Mikäli hankkeella on useita paikallisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, on siinä toteutettava yvakin monipuolinen. Mutta yvan ajatusrungon läpikäyminen voi johtaa myös toisenlaisiin johtopäätöksiin, esimerkiksi:

"Hankkeella ei ole merkittäviä ympäristövaikutuksia ja hanke kiinnostaa todennäköisesti vain maanomistajia. Maanomistajien kanssa neuvotellaan henkilökohtaisesti, muilta osin hankkeessa riittänee lakisääteinen tiedottaminen."

Tällaisissa tapauksissa yvan soveltaminen tarkoittaa 'vain' perusteellista alkutuumausta ympäristöasioiden osalta. Alkutuumauksen ansiosta tiepiirillä on perustelut

- miksi hankkeessa ei tarvita muita ympäristötoimia kuin tien sovittaminen maisemaan
- tai että ainoat tarvittavat ympäristötoimet ovat perinteiseen suunnitteluun liittyviä, kuten tie- ja rakennussuunnittelun ympäristösuunnitelmat

Yvan soveltaminen voi siis käytännössä tarkoittaa

- monipuolista paikallis-yvaa
- perusteluja miksi hankkeessa ei tarvita erityisiä ympäristötoimia tai
- jotain tältä väliltä - aina hankkeen mukaan

LÄHTÖTIEDOT

**Mitä lähtötietoja tarvitaan?
Mistä ja miten niitä hankitaan?**

Lähtötietojen osalta kannattaa aina lähteä liikkeelle oletuksesta, että tarvittava tieto on pitkälti jo olemassa. Olemassaoleva tieto pitää vain kaivaa esiin. Näin selvittää huomattavasti halvemmalla ja nopeammin kuin esimerkiksi maastotöin. Hyviä työvälineitä tiedon löytämisessä ovat puhelin ja kahvipöytäkeskustelut:

"Muuten tunnetkos sitä Savijärven ja Luikolan välistä aluetta? Mahtaakohan siellä olla jotain ympäristön kannalta merkittävää?"

Voi olla että jo tiepiirin sisältä löytyy henkilö, joka esim. harrastaa lintuja:

"Tietääkseni siellä ei ole linnuston suhteen mitään erityistä. Mutta varmuuden asiasta saat soittamalla Savijärven lintuharrastajien puheenjohtajalle..."

Joku toinen voi tuntea asukasyhdistyksen väkeä ja tietää kertoa, että

"...pitkään ovat puhuneet koulun risteyksen turvallisuudesta. Otahan yhteyttä puheenjohtajaan, niin saat tarkempaa tietoa, mitä ovat siellä miettineet".

Kuva 2. Lähtötiedoista kannattaa keskustella esim. läänin ympäristöryhmän, kunnan, paikallisen luonnonsuojeluyhdistyksen ja/tai kylätoimikunnan edustajan/jäsenten kanssa.

Paikallisten hankkeiden ympäristöstä voi löytyä yllättävän paljon kirjallistakin tietoa: kotiseutu- tai asukasyhdistykset ovat selvittäneet paikallisesti arvokkaita rakennuksia, kylätoimikunta on kirjoittanut kylähistoriikin, paikallinen luonnonsuojeluyhdistys on kartoittanut alueen kasvillisuutta ja linnustoa jne. Myös kunnasta, seutuliitosta, vesi- ja ympäristöpiiristä ja lääninhallituksesta voi löytyä selvityksiä, jotka koskettavat hanketta. Heti alkuun kannattaa myös varmistaa, että valtakunnalliset suojeluohjelmat tai muut vastaavat määräykset eivät kosketa hanketta. Asia selvinnee helpoiten kysymällä sitä lääninhallituksesta, vesi- ja ympäristöpiiristä ja/tai seutuliitosta. Julkaisussa *Turun tiepiirin ympäristövastuu. Ympäristönhoidon periaatteet 1993-1995* on kattava luettelo ympäristöä koskevista valtakunnallisista ohjeista ja säädöksistä.

Lähtötietoja haettaessa yhden tietolähteen / yhteyshenkilön löytäminen poikii yleensä ainakin yhden tietolähteen lisää. Siksi ennakkoluuloton liikkeellelähtö on tärkeintä. Turun piirissä "kerän purkamisen" voi aloittaa julkaisun *Turun tiepiirin ympäristövastuu. Ympäristönhoidon periaatteet 1993-1995* yhteyshenkilölistasta.

4

VAIKUTUKSET JA VAIKUTUSALUE

Mitä mahdollisia vaikutuksia hankkeella on?

Vaikutusalue?

Mitä selvityksiä näiden perusteella tarvitaan?

Kuka ne tekee?

Hankkeen lähtötiedot antavat vinkkiä siitä minkälaisia vaikutuksia hankkeella todennäköisesti tulee olemaan. Esimerkiksi:

- jos kylän kaupalla menee huonosti ja kylälle suunnitellaan ohikulkutietä, tietää se todennäköisesti kyläkaupan kuolemaa
- jos alueella on paikallisesti arvokasta kasvillisuutta, on hankkeen vaikutus kasvillisuuteen todennäköisesti merkittävä ja se pitää selvittää tarkemmin

Kuva 3. Merkitseekö hanke kyläkaupan kukoistusta vai kuolemaa?

Vaikutuksia ja vaikutusaluetta mietittäessä voi käyttää apuna tarkistuslistoja. Tarkistuslista on muistutus tiehankkeen kaikista mahdollisista vaikutuksista. Sitä voidaan käyttää rajauksen pohjana. Listasta rajataan pois kaikki ne vaikutukset, jotka eivät ole olennaisia - tai kääntäen - poimitaan listasta ne vaikutukset, jotka kyseisessä hankkeessa ovat tärkeitä. Liitteessä 1. on paikallisen tiehankkeen vaikutusten tarkistuslista.

Rajausvaiheessa on hyvä käydä keskusteluja piirin ympäristövastaavan sekä mahdollisesti myös muiden asiasta kiinnostuneiden kanssa. Ympäristövastaavan ja muiden näkökulman ja mielipiteiden kuuleminen todennäköisesti helpottaa vaikutusten rajaamista. Samalla suunnittelija ainakin ajatuksellisesti jakaa vastuuta 'oikeasta' rajauksesta.

Keskustelut ympäristövastaavan kanssa auttavat vastaamaan myös kysymyksiin minkälaisia lisäselvityksiä tarvitaan ja kuka selvittää³. Mikäli tarvitaan ulkopuolisia selvityksentekijöitä, kannattaa Turun seudulla muistaa erityisesti yliopiston biologian opiskelijat (esim. luonto- ja maisemaselvitykset) sekä maantiedon ja yhteiskuntatieteiden opiskelijat (esim. vaikutukset yhteisöön ja elinkeinoihin, haastattelut ja kyselyt).

5 TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

Mitä intressiryhmiä?

Miten otetaan ensikontakti?

Miten yhteydenpito hoidetaan jatkossa?

Tiedottamista ja osallistumista mietittäessä kannattaa lähteä liikkeelle kysymyksestä:

"Mitkä ovat hankkeen intressiryhmät eli keitä hanke koskettaa tai kiinnostaa?"

Vastaus on hankekohtainen. Yhteistyökumppanit saattavat auttaa asian hahmottamisessa. Apuna voi käyttää myös intressiryhmien tarkistuslistaa (liite 2).

Seuraava kysymys on: Mitkä intressiryhmät ovat sellaisia, että niiden tulisi voida osallistua hankkeeseen? Kenelle puolestaan riittää hankkeesta tiedottaminen?

Esimerkki 1

"Puhtaalan paikallistien perusparannushanke ei herättäne muiden kuin maanomistajien mielenkiintoa. Heidän kanssaan neuvotellaan henkilökohtaisesti. Muuten hankkeesta riittänee juttu paikallislehdessä ja normaali lakisäädteinen tiedottaminen."

³ Tässä yhteydessä voi olla hyötyä myös aikaisemmin mainitusta yhteyshenkilölistasta, joka on julkaisussa Turun tiepiirin ympäristövastuu. Ympäristönhoidon periaatteet 1993-1995

Esimerkki 2

"Puralan kylän asukkaat tulevat todennäköisesti ottamaan vahvasti kantaa kylän kohdan oikaisuun. Hanke kiinnostaa myös kuntaa, koska kylä kuuluu kunnan "Omatoiminen kylä" -kokeiluun. Lisäksi kylän vieritse kulkeva harju on pohjavesialuetta, joten vesi- ja ympäristöpiirillä on mielenkiintoa hankkeeseen."

Jälkimmäisessä esimerkissä hyvä tiedottaminen on tärkeää, mutta sen lisäksi tiepiirin tavoitteena tulee olla intressiryhmien **osallistuminen suunnitteluun eli vuorovaikutteinen tiedonvaihto ja neuvottelukumppanuus** asukkaiden, vesi- ja ympäristöpiirin, kunnan ja tiepiirin välillä.

Ensikontaktin luominen

Miten eri intressiryhmiin otetaan yhteyttä, riippuu hankkeesta ja intressiryhmästä. Ensimmäinen yhteydenotto voi olla

- puhelinsoitto
- kirje
- tiedote joka postilaatikkoon
- kutsu yleisötilaisuuteen paikallislehdessä
- jne

Kuva 4. Jos yhteistyökumppaneita on vähän, voidaan suunnittelusta ja yvasta tiedottaa paikallislehden lisäksi joka postiluukkuun.

Osa intressiryhmistä saattaa olla tässä vaiheessa jo tuttuja, mikäli heihin on oltu yhteydessä lähtötietoja hankittaessa. Jos taas hankkeesta on tiedotettu esim. paikallislehdessä, ovat asianosaiset mahdollisesti ottaneet itse yhteyttä tiepiiriin. Tiepiirin / pääsuunnittelijan tulee kuitenkin varmistaa, että yhteydet on luotu / luodaan kaikkiin tärkeisiin ryhmiin.

Yhteydenpito jatkossa

Yhteyksien hoitaminen onnistuu jatkossa parhaiten, kun yhteistyöstä ja sen pelisäännöistä sovitaan yhteisesti. Yhteistyötapoja on useita, esimerkiksi:

- muodostetaan työryhmä, johon kuuluu asukkaiden, kunnan ja tiepiirin edustajia
- pidetään neuvoa-antavia kyläkokouksia / tiekokouksia suunnittelun tärkeissä vaiheissa
- asukkaat muodostavat ensin oman työryhmänsä, joka pohtii hanketta keskenään ja vasta sen jälkeen mietitään miten toimitaan jatkossa

Kun yhteistyömuodot harkitaan tapauskohtaisesti ja pelisäännöistä sovitaan yhdessä intressiryhmien kanssa, edesautetaan huomattavasti yhteistyön sujuvuutta ja siihen sitoutumista.

Kuva 5. Vaihtoehtoja mietitään yhteistyössä asukkaiden ym. intressiryhmien kanssa.

Ylt-ryhmän rooli⁴

Paikallisia hankkeita ei pääsääntöisesti pitäisi viedä ylt-ryhmän käsiteltäväksi, koska ryhmällä on riittävästi töitä suurissa ja keskisuurissa hankkeissa. Olisi kuitenkin hyvä, että paikallisissa hankkeissa olisi vastaava keskustelufoorumi. Se voisi olla esim. hanke-ryhmä, eri intressiryhmistä muodostettu työryhmä tai piirin sisäinen yhteistyöryhmä, johon kuuluu esim. pääsuunnittelija, ympäristönhoitaja ja puutarhuri.

Yhteenveto

Yhteenveto tiedottamisesta ja osallistumisesta on lainaus suunnitteluyksikön toimintaohjeesta *Tiedottamisen periaatteet yleis- ja tiensuunnittelussa Turun tiepiirissä* (s.1)

"Tiedottaminen on oleellinen osa nykyistä avointa ja vuorovaikutteista suunnittelujärjestelmää. Tiedottamisen perimmäisenä tarkoituksena ei saisi olla pelkästään suunnittelutilanteen informointi vaan tiedottamisen pitäisi nimenomaan johtaa kansalaisten ja eri intressiryhmien osallistumiseen ja vuorovaikutteisuuteen suunnittelussa ja aitoon neuvottelukumppanuuteen suunnittelijoiden kanssa."

6 HANKKEEN TAVOITTEET JA ALUSTAVAT VAIHTOEHDOT

Mitkä ovat hankkeen yleiset ja ympäristöä koskevat tavoitteet?
Mitkä ovat hankkeen alustavat vaihtoehdot?

"Kun tavoitteet ovat selkeät, on ne helpompi saavuttaa."

Pienissäkin hankkeissa on tärkeää, että hankkeen tavoitteet ovat selkeät. Tiepiiri on perinteisesti painottanut liikenteellisiä ja taloudellisia tavoitteita, mutta hankkeella voi olla myös tärkeitä ympäristöllisiä tavoitteita:

Esimerkki 1

Tavoitteena on, että hanke säilyttää kylämaiseman ennallaan, ja että hankkeesta aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa viereisen järven linnustolle.

Esimerkki 2

Tavoitteena on eheyttää kylän rakennetta, helpottaa asukkaiden liikkumista ja siten parantaa asukkaiden viihtyvyyttä.

Hankkeella voi olla myös ns. määrääviä ympäristötavoitteita eli tavoitteita, jotka asettavat selviä reunaehtoja hankkeelle:

Esimerkki 1

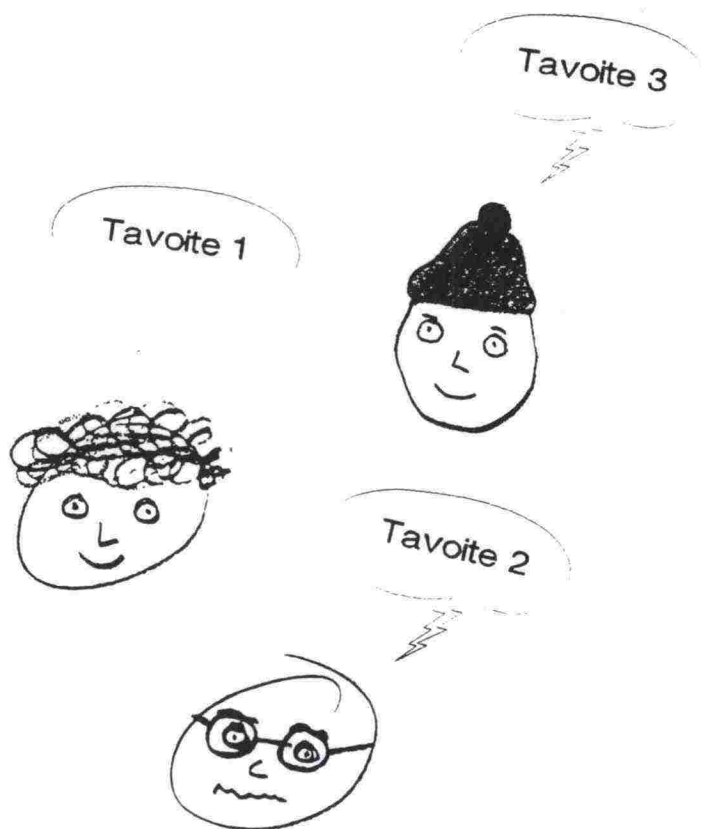
Hanke ei saa koskettaa Luotelan tilan pihapiiriä, koska tila on rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas.

Esimerkki 2

Tien ja muinaismuistoesiintymän väliin tulee jättää vähintään 50 m suojavyöhyke.

Tavoitteiden erilaisuus

Ihmiset katsovat asiaa eri näkökulmista; heillä on erilaisia tavoitteita. Tavoitteiden erilaisuus nousee usein esiin myös paikallisissa hankkeissa: joku haluaa ehdottomasti säilyttää kylän peltomaiseman ehjänä - joku toinen taas on sitä mieltä, että *"...menköön vaikka peltujen poikki, mutta nopeammaksi ja suoremaksi pitää tie saada"*.

Kuva 6. Eri intressiryhmillä on erilaisia tavoitteita. Neuvotteluissa pyritään lisäämään eri osapuolten tietämystä ja ymmärrystä toistensa tavoitteista.

Tavoitteista tulee neuvotella heti suunnittelun alkuvaiheessa, koska silloin on parhaimmat mahdollisuudet ottaa erilaiset näkökulmat ja mielipiteet huomioon. Parhaimmillaan erilaiset tavoitteet näkyvätkin suunnittelussa erilaisina vaihtoehtoina:

Tavoite 1: mahdollisimman suora ja nopea tie ->

Vaihtoehto 1: oikaisu peltoaukean poikki.

Tavoite 2: peltomaiseman säilyttäminen ehjänä ->

Vaihtoehto 2: tien oikaisu kulkee peltojen reunassa.

Kuva 7. Kukin asettaa vaihtoehdot omaan paremmuusjärjestykseen. Suunnittelijan tehtävänä on auttaa kannanmuodostusta ja toimia tarvittaessa eri intressien välisenä koordinaattorina.

Kaikkia tavoitteita ei luonnollisesti voida ottaa huomioon erilaisina vaihtoehtoina. Kaikista tavoitteista kannattaa kuitenkin keskustella. Miksi? Vaikka yksimielisyyttä tuskin saavutetaan, lisäävät neuvottelut erilaisista tavoitteista osapuolien tietämystä ja ymmärrystä toistensa näkökannoista. Tämä taas vähentää suunnittelun loppuvaiheen ristiriitoja, jotka ovat turhauttavia niin hankkeen suunnittelijoille kuin muille osapuolille.

Paikallis-yvan "ajatusrunгон" huolellinen läpikäynti varmistaa sen, että hankkeessa ei unohdeta mitään ympäristövaikutusten kannalta tärkeää. Ajatusrunгон läpikäynnin lisäksi suunnittelijan tulee huolehtia siitä, että yvan työohjelma toteutuu, ja että yvan tuloksia punnitaan päätöksenteossa teknisten ja taloudellisten vaikutusten rinnalla. Kun näin tehdään, on hankkeeseen sovellettu yva-menettelyä⁵.

Yvaa sovellettaessa on lisäksi hyvä muistaa, että

- Yva laajentaa suunnittelijan roolia. Teknisen asiantuntijan lisäksi hänestä tulee tiedottaja, neuvottelija ja koordinoija.
- Vaikka yhteistyö on yvassa keskeistä, on lopullinen päätösvalta ja vastuu edelleen suunnittelijalla ja tiepiirillä.
- Koko tiepiirin henkilökunnan pitää sitoutua yvaan. Jos yksi puhuu vaihtoehtoista, mutta toinen toteaa vaikka leikilläänkin, että "...tästä se tie kuitenkin tulee", menee yvalta helposti uskottavuus.
- Yva pitää budjetoida niin hankkeen aikatauluun kuin suunnittelijan työohjelmaan.
- Mikäli yvassa on mukana useita henkilöitä, kannattaa tehtävien koordinointi miettiä ja sopia huolella. Muuten töiden yhteensopiminen ja aikataulut pettävät helposti.
- Intressiryhmiä on hyvä informoida tiensuunnitteluprosessista ja yvan periaatteista. Kun kaikki tietävät pelisäännöt, sujuu yhteistyö helpommin.
- Yva on uutta paitsi tielaitokselle myös kunnalle, asukkaille ja muille intressiryhmille. Kunta ei välttämättä vastaakaan piirin yhteistyötarjoukseen, asukkaat saattavat suhtautua tielaitokseen kyräillen tai keskittyä yhteistyön sijasta keskenään riitelemiseen. Yva ei tee yhteistyöstä kertaheittolla helppoa ja sujuvaa. Mutta se pyrkii määrätietoisesti siihen suuntaan.

⁵ Mikäli alkutuumauksen jälkeen päätetään, ettei yva-menettelyä sovelleta, on tiepiirillä selkeät perusteet päätökselle.

Turun tiepiirin ympäristövastuu. Ympäristönhoidon periaatteet 1993-1995. Suunnitteluyksikkö, ympäristöryhmä.

Tiedottamisen periaatteet yleis- ja tiesuunnittelussa Turun tiepiirissä. 1992. Suunnitteluyksikkö.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely tiehankkeiden suunnittelussa. Tielaitoksen ohjeita, Tiehallitus, Kehittämiskeskus 1992. TIEL 2150007. (ohjeesta laaditaan uusi versio vuoden 1994 aikana)

Ympäristövaikutusten arviointimenettely paikallisissa tiehankkeissa. Tielaitoksen selvityksiä 10/1993. Kehittämiskeskus. TIEL 3200137.

Ympäristövaikutusten arviointi - kokeilu tiehankkeissa I. Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja 9/1993. Kehittämiskeskus.

Ympäristövaikutusten arviointi - kokeilu tiehankkeissa II. Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja 40/1993. Kehittämiskeskus.

YVA-menettely paikallisessa tiehankkeessa: Mönnin lossi. Tielaitos, Kehittämiskeskus (ilmestyy maaliskuussa 1994).

Ympäristötiedot ja tietolähteet tiensuunnittelussa. Tielaitoksen ohjeita, Kehittämiskeskus 1991. TIEL 2150002

Uudenmaan tiepiirissä on kehitteillä "Yva-selailuteline", jonka tavoitteena on auttaa suunnittelijaa valitsemaan "työkaluja" yva-menettelyihin. Työ valmistuu kesällä 1994. Lisätietoja Seija Korhonen ja Antti Leskinen, Uudenmaan tiepiiri.

8 KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

Yva	ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä selvitetään hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset, haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot sekä eri osapuolten kannat niihin
Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan vaikutuksia	<ul style="list-style-type: none"> - luontoon - rakennettuun ympäristöön - ihmiseen ja - yhteisöön
Tiedottaminen	yksisuuntainen tiedonvälitys tiepiiriltä eri intressiryhmille
Osallistuminen	<p>vuorovaikutteinen tiedonvaihto ja neuvottelukumppanuus tiepiirin ja eri intressiryhmien välillä.</p> <p>Neuvottelujen tavoitteena ei ole saavuttaa yksimielisyyttä. Sen sijaan pyrkimyksenä on saada esille eri tavoitteet sekä lisätä osapuolten tietämystä ja ymmärrystä toistensa näkökannoista.</p>
Paikallinen hanke	hanke, jonka vaikutukset ovat pääosin paikallisia, ja jossa yvan soveltaminen on vapaaehtoista
Tielaitoksen yva-ryhmittely eri hankkeissa vaikutusten mukaan:	
merkittävät laaja-alaiset ympäristövaikutukset	lakisääteinen menettely nimetyt hankkeet, lain mukainen menettely
seudulliset vaikutukset	tielaitoksen päätöksellä, sovellettu menettely (tarvittaessa yhteysviranomaisen lausunto siitä, ettei lain mukaista menettelyä edellytetä)
paikalliset vaikutukset	tiepiirin päätöksellä, yksinkertaistettu menetelmä
vähäiset vaikutukset	ei arviointimenettelyä; esille tulevat vaikutukset selvitetään

PAIKALLISEN HANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN TARKISTUSLISTA

Tämä paikallisten hankkeiden ympäristövaikutusten tarkistuslista ei ole tyhjentävä vaan **OHJEELLINEN**. Sen tarkoituksena on 1) auttaa suunnittelijaa jäsentämään ympäristövaikutuksia 2) auttaa tekemään ensimmäinen arvio/rajaus hankkeen vaikutuksista. Tutustuminen alueen karttoihin, maastokäynnit ja keskustelut yhteistyökumppaneiden kanssa auttavat rajauksen tekemisessä. On myös syytä muistaa, että paikallisessa hankkeessa tärkeitä ympäristövaikutuksia voi olla vain yksi tai kaksi.

VAIKUTUKSET LUONNONOLOIHIN

Vaikutukset vesioloihin

- vaikutukset pohjaveteen
- vaikutukset pintavesiin: järvet, lammet, purot kuivattava vaikutus; kaivot, lähteet
- tienpitoaineiden vaikutus pohja- / pintavesiin
- rakentamisen aikaiset jäte- ja lietevedet
- kuljetetaanko tiellä vaarallisia aineita;
- onnettomuusriskin vaikutus pohja- / pintavesiin
- valuma-alueiden muutokset

Vaikutukset kasvillisuuteen

kasviyhdyskuntien häviäminen, pirstoutuminen tai muuttuminen (istutuksien, kuivatuk-
sen tai uudenlaisen maa-aineksen vaikutuksesta)

- harvinaisuuksien häviäminen
- kasviyhdyskuntien tai (yksittäisten) puiden mekaaninen vaurioituminen raivauksen tai rakentamisen aikana
- suolauksen haitallinen vaikutus kasvillisuuteen
- kasvupaikkatyyppien muutos pitkällä tähtäimellä ja siitä seuraava luonnon-
kasvillisuuden moni muotoisuuden väheneminen

Vaikutukset eläimistöön

- tietyn lajin / lajien elinpaikkojen häiriintyminen (harvinaisuudet, alueelle
tyypilliset eläinkannat)
- pesimä-, ruokailu-, soidinalueiden häiriintyminen
- vaellusreitit tai kulkuyhteyden katkeaminen
- eläinten liikennekuolleisuus, etenkin pienet hämärän aikana liikkuvat nisäkkäät esim. siilit, ja suuret nisäkkäät esim. hirvet

Vaikutuksia eläimistöön voi jäsentää myös "eliöryhmittäin" eli vaikuttaako hanke

- linnustoon
- kalastoon
- hyönteisiin ym. pieneliöihin
- nisäkkäisiin / riistaeläimiin jne.

Vaikutukset maisemaan

Hanke voi joko rikkoa tai tukea ja hyödyntää maisemakuva.

- vaikutukset suurmaisemaan, maisemarakenteeseen, maisemakuvaan, maisematiloihin
- vaikutukset pienmaisemaan, tien lähiympäristöön

Vaikutukset pienilmastoon

- tuuliolosuhteet, paikalliset lämpötilat, säteilyn (valon) määrä
- jäänmuodostus, sumu, kinostuminen

Vaikutukset maankamaraan, maaperään

- mekaaniset muutokset, muodon ja koostumuksen rikkoutuminen
- visuaaliset muodonmuutokset
- leikkauksien ja täyttöjen aiheuttamat muutokset maakerroksissa
- tienpidon ja liikenteen aiheuttama kuormitus maaperässä

VAIKUTUKSET YHDYSKUNTAKEHITYKSEEN JA MAANKÄYTTÖÖN

Seuraavat alaotsikkoja voi olla vaikea erottaa toisistaan paikallisissa hankkeissa. Otsikkoja on syytä muuntaa ja yhdistää tarpeen mukaan.

Vaikutukset yhdyskunnan rakenteeseen ja toimintoihin

- vaikutukset kylä-/taajamarakenteeseen
- vaikutukset eri alueiden (kylien) välisiin yhteyksiin
- vaikutukset alueen palveluihin esim. kyläkauppaan, kouluun
- vaikutukset elinkeinonharjoittajien toimintaan
- vaikutukset maatalouteen: hankkeen alle jäävät peltoalueet, peltoja menettävien tilojen määrä, peltojen pirstoutuminen, estevaikutukset, vaikutukset kasvuolosuhteisiin, suojavyöhykkeiden tarve
- vaikutukset työ-, koulu- ja asiointimatkoihin
- vaikutukset loma-asutukseen
- vaikutukset esim. kylän houkuttelevuuteen ulkopuolisten (potentiaalisten muuttajien ja matkailijoiden) silmissä

Vaikutukset maankäyttöön

- muuttaako hanke alueen/kylän maankäyttöä
- siirtääkö hanke kylä-/taajamakeskustan painopistettä
- tukeeko hanke uusien asuintonttien, palveluiden syntymistä

Vaikutukset kylä-/taajamakuvaan ja rakennettuun ympäristöön

- vaikutukset kyläkuvaan kokonaisuutena
- vaikutukset kulttuuriympäristöihin; kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaat pihapiirit ym. yksittäiset kohteet, kuten niityt, vanhat myllyt, ladot jne.

Vaikutukset suunnitelmiin ja kaavoitukseen

- onko hanke sopusoinnussa / ristiriidassa voimassa olevan kaavoituksen kanssa
- suunnitelmat elinkeinojen, palveluiden, asukkaiden lisäämiseksi
- muut hankkeen vaikutusalueita koskevat suunnitelmat

VAIKUTUKSET YHTEISÖÖN JA YKSILOÖN

Tiehanke aiheuttaa muutoksia yhdyskuntakehitykseen ja maankäyttöön. Muutokset vaikuttavat yhteisön ja yksilöiden elämään ja hyvinvointiin. Yhteisö / yksilö voi kokea muutokset myönteisinä tai kielteisinä; esim. hanke voi lisätä turvallisuuden tai turvattomuuden tuntua.

Sosiaaliset vaikutukset

- elinolosuhteet
- elämäntapa
- elämänlaatu
- sosiaaliset suhteet; turvallisuus, terveys, luontosuhde

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

- yhdyskuntakustannukset
- rakentamiskustannukset
- käyttö-, korjaus- ja kunnossapitokustannukset
- liikkumiskustannukset
- vaikutukset elinkeinoelämään
- tuottavuuden muutokset
- muutokset kilpailutilanteessa

Vaikutusten jäsentelyä ja arviointia kehitetään jatkuvasti tielaitoksessa

PAIKALLISTEN HANKKEIDEN INTRESSIRYHMIEN TARKISTUSLISTA

Paikalliset asukkaat

- asukkaat
onko asukkaiden intressiryhmä yhtenäinen vai jakautuvatko asukkaat eri intressiryhmiin esim. asuinpaikan (kylän etelä- ja pohjoispuoli) tai ammatin (esim. maanviljelijät vastaan muiden ammattien harjoittajat) mukaan?
- yrittäjät / elinkeinonharjoittajat
- erityisryhmät, esim. koululaiset, vanhukset
vaikuttaako hanke ryhmiin, joiden intressi tulisi erityisesti ottaa huomioon hanketta suunniteltaessa, esim. koululaiset ja turvallinen koulutie?

Yhdistykset ja vastaavat

- asukasyhdistykset
- kylätoimikunnat
- kotiseutuyhdistykset
- metsästys- ja kalastusseurat
- lintuharrastajat
- paikalliset luonnonsuojeluyhdistykset
- Neljä H -kerhot
- partiolaiset
- Martat
- maataloustuottajien paikallisyhdistykset
- metsälautakunnat ja metsänhoitoyhdistykset

Viranomaiset

- kunta
- kunnan lautakunnat, esim. maatalouslautakunta
- lääninhallitus
- vesi- ja ympäristöpiiri
- seutuliitto
- maakuntamuseo tai vastaava
- maaseutuelinkeinopiirit
- kalastuspiirit

YVA-MENETTELYN SOVELTAMINEN LAPPI - HINNERJOKI HANKKEESEEN

Turun tiepiirin yva-kurssin harjoitustyö 27.5.1993

Kurssilla pohdittiin ryhmätyönä yvan soveltamista Lappi-Hinnerjoki hankkeeseen. Hankkeen tausta esiteltiin ja tämän jälkeen kukin ryhmä pohti yhtä osaa paikallis-yvan ajatusrungosta.

Hankkeen taustaa¹

Tie 2010-ohjelmaan sisältyy välin Loimaa-Oripää-Yläne-Hinnerjoki-Lappi muodostaminen seudulliseksi yhteydeksi. Tästä tieosuudesta Yläne-Hinnerjoki on jo rakennettu seudullisen tien tasoon. Verkon täydennyksenä tarkasteltava jatkoyhteys Hinnerjoelta Lappiin ei nykyisellään täytä seudullisen tien geometria- ja nopeustavoitteita.

Suunnittelualue on pääosin maatalousvaltaista haja-asutusaluetta, jossa on pieniä kyläkeskittyymiä. Tarkasteltavan tieosuuden lähtöpisteenä on Lapin kirkonkylä Rauma-Lauttakylä kantatien 42 välittömässä läheisyydessä. Toisena päätepisteenä on Hinnerjoen taajama Laitilasta Euraan johtavan seudullisen tien vierellä. Tarkasteltavalla alueella on pieniä kyliä; Kaukola, Kodiksami, Ruona, Sukkala ja Kolimaa.

Suunnittelualan nykyinen tieverkko ja sen toiminnallinen ja hallinnollinen luokitus näkyvät kuvasta 1. Lappi-Hinnerjoki välillä nykyinen Eura-Hinnerjoki maantie 207 sekä sen rinnalla oleva tiivis paikallistieverkko yhdistävät alueella sijaitsevat kylät hyvin toisiinsa sekä alueen palvelukeskuksiin. Asutuksen sijainti Lapinjoen molemmin puolin on lisännyt tarvittavan tieverkon määrää.

Nykyinen maantie 207 on mutkainen ja heikkokuntoinen. Se on päällystetty öljysoralla. Maantien rinnalla olevat paikallistiet ovat pääosin sorapäällysteisiä kapeita ja mutkaisia teitä.

Töiden arviointi

Ryhmätyöt olivat onnistuneita. Niissä tavoitettiin hyvin yvan keskeisiä ajatuksia ja ideoita. Erityisen hienoa oli, että kaikki ryhmät käsittelivät hanketta kokonaisuutena. Ympäristöllisiä tekijöitä ei erotettu omaksi lokerokseen, vaikka osa tehtävistä olisi sen sallinutkin.

Lappi-Hinnerjoki ei ole paikallinen, vaan seudullinen hanke. Tämä ei kuitenkaan vähennä esimerkin arvoa. Raportista *Maantien 207 tarveselvitys välillä Lappi - Hinnerjoki* selviää, miten hankkeessa todellisuudessa sovellettiin yvan ajatuksia.

RYHMÄTYÖN TEHTÄVÄT

1. LÄHTÖTIEDOT

- mitä lähtötietoja tarvitaan?
- mistä ja miten lähtötietoja hankitaan?

2. VAIKUTUKSET, VAIKUTUSALUE

- mitä vaikutuksia hankkeella on?
- mikä on hankkeen vaikutusalue?
- mitä selvityksiä näiden perusteella tarvitaan?
- kuka ne tekee?

3. TIEDOTTAMINEN, OSALLISTUMINEN

- mitkä ovat hankkeen intressiryhmät?
- miten ryhmiin saadaan ensikontakti?
- miten yhteydenpito hoidetaan jatkossa?

4. HANKKEEN TAVOITTEET, ALUSTAVAT VAIHTOEHDOT

- mitkä ovat hankkeen tavoitteet?
- onko hankkeella erityisiä ympäristötavoitteita?
- mitkä ovat hankkeen alustavat vaihtoehdot?

RYHMÄ 1

LÄHTÖTIEDOT

Mitä lähtötietoja tarvitaan?

- seutukaava
- tielaitoksen teiden tavoiteverkko
- liikennetiedot määrät/ennuste
- tehdyt ympäristöselvitykset
- kaavoitustilanne/kaavaluonnokset
- valtakunnalliset suojeleohjelmat
- seutukuntaliiton suojeleohjelmat
- taajamien kehittämissuunnitelmat
- kulttuurihistorialliset kohteet ja kiinteät muinaisjäännökset
- asukkaiden mielipide siitä halutaanko uudesta tiestä ohikulkutie vai "taajamatie"

Mistä lähtötietoja hankitaan?

- Satakuntaliitto
- Tielaitos
- Museovirasto
- Vesi- ja ympäristöpiiri
- Kunnat
- Maanomistajat /asukkaat/kylätoimikunta
- Luonnonsuojeluyhdistykset

RYHMÄ 2

1 VAIKUTUKSET	2 VAIKUTUSALUE	3 SELVITYKSET	4 TEKIJÄ
<u>YMPÄRISTÖ</u>			
* maisema	koko alue	- selvitys	maisema-arkkitehti
* taajamarakenne	taajamat, kylät		kaava-arkkitehti
* maa-alueiden pirst.	koko alue	-	pääsuunnittelija
* pohjavesi	paikall.	- inventointi	-"-
- rakentaminen			
- kuljetukset			
* kasvillisuus	koko alue	- inventointi	"asiantuntija"
* eläimistö	"		
* suojelukohteet			
<u>TALOUS</u>			
* liikennetalous			
- turvall.			
- ym. ajokust. (puukulj.)			
<u>LIIKENNE</u>			
* KVL, uusi väylä sivuun jäävä			
(vrt. seutukaava)			

Onko pohjaveden vaikutusalue paikallinen? (Kirjoittajien kysymys)

RYHMÄ 3

TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

1. Intressiryhmät (osallistuvat)

- kuntien edustajat
- Satakuntaliiton edustaja
- Satakunnan museo
- kylätoimikuntien edustajat
- yrittäjien edustajat
- (maataloustuottajien edustajat)
- (yhteys myöhemmin muihin intressiryhmiin)

2. Osallistuvien intressiryhmien edustajien kanssa pidetään alkukokous, kontakti kirjeellä ja puhelimella

- sovitaan ensimmäisen esittelytilaisuuden järjestämisestä, jossa kerrotaan hankkeesta ja sen perusteista vaikutusalueella asuville.

Ensikontakti

- laaditaan paikalliseen lehteen kirjoitus hankkeesta, siihen osallistuvasta ryhmästä, ja kutsutaan vaikutusalueella asuvat ensimmäiseen yleisötilaisuuteen tässä kirjoituksessa.

Yhteydenpito jatkossa

- Suunnittelija pitää yhteyden hankeryhmään. Hankeryhmässä päätetään yhteydenpidosta vaikutusalueella asuviin ja muihin intressiryhmiin (metsästysseura, Martat, 4H-yhdistys yms.)

RYHMÄ 4

HANKKEEN TAVOITTEET

A. Kylät

- kylämiljööt säilytetään
- otetaan huomioon palvelut ja elinkeinot
- vältetään tilojen pirstomista
- liikenneturvallisuuden parantaminen (raskaan liikenteen kasvu?)
- meluhaittojen välttäminen
- taajamien kasvusuunnan huomioiminen

B. Luonto ja maisema

- uusi tielinja pienipiirteistä
- luonnonsuojelualueiden huomioiminen
- pyritään seuraamaan peltolaakson reunamuotoja
- Lapinjoenlaakson ylitykset tärkeitä
- pohjavesialueiden huomioiminen
- Narvijärven ympäristö jätetään Raumaan
- kasvit ja eläimet

C. Tiedottaminen

- tiedottaminen ajoissa

ALUSTAVAT VAIHTOEHDOT

- 0
- 0 + vaihtoehto (kantavuusongelmat, mutkat, liittymä- ja yksityistiejärjestelyt)
- mahdolliset uudet tielinjaukset